

zeg niet op instemming zou kunnen rekenen, maar ook zelfs maar vruchtbare discussie zou kunnen mitlocken."

De geleerde schrijver zal echter beproeven zóó over zijn onderwerp te handelen, "dat het waarde krijgt ook daar, waar men de Gereformeerde opvatting over de Kerk niet deelt". In het vervolg van zijn artikel doet Prof. Grosheide dit op zeer verdienstelijke wijze. Het is in elk opzicht waard te worden overdacht. Prof. Grosheide zegt zeer rake opmerkingen, en handhaaft het recht van een Gereformeerde Evangelisatie, om de gewonnenen naar de Gereformeerde Kerk te leiden. Echter mag allermint over het hoofd worden gezien: „Er zijn geen onaangename gevechten dan de gevechten om een ziel".

Wij bedoelen niet met bovenstaande opmerkingen positie te nemen tegen het tijdschrift, doch alleen om onze bezwaren uit te spreken. De vorige vier jaargangen hebben wij niet in ons bezit; en wij kunnen dus niet beoordeelen, of zulk een heterogene redactie ook een bron van conflicten is; de aanvang van een 5en jaargang doet vermoeden, dat elke strijd vermeden kon worden.

Er zijn trouwens veel punten van overeenkomst. En de nood is schrikbarend groot.

Ik bedoel niet slechts de financiële nood, doch vooral de geestelijke; deze is zelfs zoo groot dat het te verstaan is, dat men de verschillen in kerkelijk en theologisch standpunt op zij zet, om den strijd aan te binden tegen den grooten vijand van ongelooft en zedebederf en allerlei ellende. Van uit dat oogpunt bezien zouden wij het tijdschrift, dat meerdere intekenaren noodig heeft om te kunnen blijven bestaan, kunnen aanbevelen.

#### Centraal Bond.

De volledige titel is: Centraal Bond voor Inwendige zending en Christelijke Philanthropische inrichtingen. Van dezen Bond gaat ook het boven aangekondigde tijdschrift „Woord en Daad" uit.

In het Januari-nummer komt een artikel voor van de hand van Dr. Norel, secr. van den Bond, onder den titel „Overzicht en Uitzicht". Het loont de moeite nauwkeurig kennis van dit artikel te nemen, omdat het inlicht van den zeer uitnemenden arbeid van dezen Bond; het leert, wat organisatie vermag.

De Bond is samensmelting van het Comité voor law. zending en de vroegere Centraal Bond voor Chr. Phil. inrichtingen. Bij den daardoor ontstane Bond zijn niet minder dan 128 verenigingen aangesloten; en als men dan bedenkt, dat daaronder verenigingen zijn, die zelf weer een complex van instellingen vormen, dan springt de betekenis van dezen Bond nog meer in het oog.

De Bond heeft de zorg op zich genomen van het Bijbelsch Museum, waaronder ook de bekende tabernakel van wijlen ds. Schouten behoort. Het is onder dak gebracht in het bondsgebouw te Amsterdam, Stadhouderskade 137. Als regel wordt eens in de maand een dienst in het tabernakelgebouw gehouden, om nog meer dan bij gewoon bezoek mogelijk is het Museum aan evangelisatie dienstbaar te maken. Het bezoek was de eerste maanden bevestigend; wij kunnen den wensch uitspreken, dat b.v. Knapenverenigingen, en ook Catechisaties, dit museum zullen bezoeken; het moet een zeer merkwaardige verzameling zijn; trouwens de „tabernakel" is alleen reeds een bezoek overwaard.

Dr. Norel deelt mee, dat dit museum en nog eenige andere bemoeiingen van den Bond dit jaar er zijn bijgekomen; intusschen ging het eigenlijke werk onverhinderd door. Er verschijnt een Handboek voor Inwendige zending. Het Tentwerk werd geregeld, om te beletten, dat verschillende tentzendingen na elkander op dezelfde plaatsen optreden, terwijl andere gedeelten van het land onbevoerd bleven.

Misschien is niet algemeen bekend, dat aan den Bond een Bemiddelingsbureau is verbonden; „het is vooral in dezen tijd een vreugde een goede werkkracht op een goede plaats te zien komen". „Maar des te heerlijker is het, om dan niet alleen een enkele aanwijzing of adres op te geven, maar den eenen keer bijv. te kunnen zorgen, dat een meisje uit een verkeerde omgeving wordt uitgehaald en een anderen keer, dat onverzorgde kinderen terecht komen in een inrichting, waar ze thuis behooren enz."

Het Tractaatgenootschap schreef een prijsvraag uit, om daardoor meer goede copie voor de stichtelijke blaadjes te krijgen; het aantal inzendingen was verrassend groot, maar de kwaliteit niet evenzeer aan de hoeveelheid.

Dr. Norel slaat ook een blik in de toekomst en schrijft dan: „Ik denk allereerst aan het cultuurleven van onzen tijd. Wanneer een boek, zooals het tegenwoordig zooveel gelezen „De steen der Wijsen", het leven van onzen tijd op juiste wijze teekent, dan kunnen wij twee dingen zeggen: te weten, dat er een Godzoekers in onzen tijd, maar 2e onder al die Godzoekers is er nauwelijks een enkele, die de bevrediging van zijn zielehunger van het Christendom verwacht. Wat zou het goed zijn, als onze Bond eens de beschikking had over een 20-tal jonge mensen, die bereid en in staat waren op verschillende plaatsen te handelen over de ver-

houding van Christendom en cultuur, godsdienst en wetenschap, enz.

Ik denk aan de roeping der gemeente. Zij moet allerwegen zich plaatsen achter den arbeid van Evangelisatie en Chr. Philanthropie en zeggen: dat is mijn werk.

In verder toekomst zie ik ook een samengaan van allerlei evangelisatie-werk bij belangrijke gebeurtenissen, als bij de Olympische spelen, waartoe reeds een voorstel bij den Bond inkwam.

Ruste Gods zegen op dezen Bond.

J. D. W.

#### UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN.

Vóór dat de Conferentie te Stockholm uiteenging heeft zij een „Comité tot voortzetting" benoemd en wel op Zaterdag 29 Augustus. Tot voorzitters werden benoemd de Lordbisschop van Winchester; de metropolitaan van Thyatire; de aartsbisschop van Upsala en Rev. Arthur Judson Brown, D.D., van New-York. Het uitvoerend comité bestaat uit zeventien leden, waaronder vertegenwoordigers zijn van Zwitserland, Frankrijk, Bulgarije, Roemenië en Hongarije, doch niemand uit ons land. De eerste vergadering van dit comité werd op genoemden Zaterdag gehouden des avonds in de aula van de Universiteit te Upsala, samengeroepen door Nathan Söderblom en vergaderde onder presidium van den Lordbisschop van Winchester, terwijl zij met gebed geopend werd door Rev. A. E. Garvie D.D., daarna werden Dr. Henry A. Atkinson tot algemeen secretaris gekozen en Dr. Adolf Keller tot adjunct secretaris. Vooraf werd in vijf punten het doel aangegeven nagestreefd door dit comité en wel:

1. Te bevorderen, dat de broederband, thans gelegd, voor 't vervolg nog worde gesterkt.
2. De handelingen der Conferentie in officiële doch populair vorm uit te geven.
3. Na te gaan hoe 't werk door de Conferentie gedaan praktische gevolgen kan hebben.
4. Inlichtingen in te winnen hoe de kerken in de onderscheiden landen door samenwerking kunnen verzeijken het doel nagestreefd door de Conferentie.
5. Te overwegen of het noodzakelijk is in de toekomst weer een dergelijke Conferentie voor praktisch Christendom te houden.

Genoemd Comité vergaderde voor de tweede maal op Maandag 31 Aug. om twaalf uur in het Parlementgebouw te Stockholm. Voorzitter de aartsbisschop van Upsala, terwijl Bisschop Ihmels de vergadering opende met gebed. In deze vergadering werden de vier voorzitters benoemd voor de eerstvolgende vier jaren en onderscheiden commissies, o.a. die voor de uitgave van de handelingen in 't Engelsch met korte resumés in 't Fransch en Duitsch. Ook werd een Institute and Bureau of Research ingesteld waartoe o.a. ook werd benoemd Prof. Dr. J. R. Slotemaker de Bruine.

Een boekje van 16 blz. deelt volledig mede de besluiten genomen in deze tweede vergadering; geeft een lijst van alle leden van het Comité tot voortzetting der Conferentie en drukt in haar geheel af de boodschap van de Stockholmsche Conferentie, die in meerdere Nederlandsche bladen in vertaling is medegedeeld. Onder de leden van dit generale comité komen uit ons land voor: Prof. Dr. J. R. Slotemaker de Bruine met Prof. Dr. W. J. Aalders als plaatsvervanger.

Het adres voor het uitvoerend comité is Mr. Steele, 41 Parliament St. London. Men heeft zich om inlichtingen aan dit adres te richten.

\* \* \*

De Duitse afgevaardigden naar de Conferentie van Stockholm hadden de beleefdheid de „vrienden over de zee" een Kerstgroot te brengen door middel van een kaart waarop zeer mooi aan den voorkant staat afgedrukt de speld, die aan alle congressisten was aangeboden als insigne. Op de eerste bladzijde staat een aanhaling te lezen uit een brief aan Diognetus van dozen inhoud: wat de ziel voor het lichaam is, dat zijn de Christenen voor de wereld. Want de ziel houdt de deelen van het lichaam te zamen, en de Christenen zijn het cement voor de wereld. God heeft hen deze bijzondere plaats gegeven en het staat hen niet vrij deze bevoorrechte positie ooit te verzuken. Deze aanhaling is in 't Engelsch afgedrukt. Op de andere bladzijde volgen dan woorden der Heilige Schrift in 't Duitsch, Fransch, Engelsch, Latijn en Grieksch en wel deze woorden: en de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uwe harten en uwe zinnen bewaren in Christus Jezus, Fil. 4:7; zoo zult gij den Heere, uwen God liefhebben... met al uw vermogen, Deut. 6:5; een nieuw gebod geef ik u, dat gij elkander liefhebt, Joh. 13:34; want gij zijt allen één, Gal. 3:28; geliefden! laat ons elkander liefhebben, want de liefde is uit God, 1 Joh. 4:7.

Daarna volgt nog het Onze Vader in het Zweedsch. Deze woorden der Schrift zijn met kieschen tact gekozen voor elk der volkeren in hun eigen taal.

Laten wij den dag der kleine dingen niet verachten noch met eenige laatlunkendheid spreken of denken: vorm en anders niet!

\* \* \*

Baar ben ik nu bijna jaloersch op, te weten, op het werk der jubilerende Silo-vereeniging, stads-evangelisatie in Brussel en lands-evangelisatie in Vlaanderen. Aan dezen arbeid, die in Mei 1924 gedurende vijftig jaar met grooten zegen is gewerkt, vooral onder de Vlaamsche bevolking van België; aan dit werk zijn de namen verbonden van de predikanten De Jong, Laan, Hoek en Chrispeels. Een boekje, dat met het Gedenkboek in 1905 en de Mededeelingen in 1912 een zeer belangrijk drietal geschriften vormt over den arbeid van, laat ik het zoo eens noemen voor onze ouderen, ds. de Jonge. Het is verlicht met een paar mooie portretten van wijlen ds. N. de Jonge, mevrouw de weduwe N. de Jonge op haar 75sten verjaardag en van wijlen den Evangelist Felix Chrispeels 1845—1920. Het geheel geeft een uitnemend overzicht van den arbeid dezer vereniging. Ook vinden wij er het lied des

geloofs, dat ik steeds heb toegeschreven aan ds. N. de Jonge, doch dit is gedicht door G. Matthijssen, dichter van menig evangelistisch, bestuurslid van de Silo-vereeniging, gestorven op 92-jarigen leeftijd. Silo is voor de Vlaamschspreekende bevolking, wat de Zendingkerk is voor de Waalsche. De geschiedenis van den arbeid vooral uit de eerste jaren dier kerk heeft eenige overeenkomst met de geschiedenis van dit werk. Het verdient onze belangstelling. Met de aandacht nog eens op den arbeid der Silo-vereeniging te vestigen, beoog ik nog iets anders, n.l. dat zij ons tot jaloerschheid verwekke en wij ons bemoeien om onze kerken in België de handen te steygen en haar helpen en dringen te evangeliseren bij name onder het Vlaamsche volk.

\* \* \*

Terwijl de conferentie in Stockholm vergaderde kwam te Mölle in Zweden een gansche menigte van jeugdige vertegenwoordigers van de christelijke jeugdbeweging uit Noord-Europa te samen onder leiding van Prins Oskar Bernadotte van Zweden. Deze broeder van den koning is erg geliefd bij het deel der bevolking in Zweden, dat aandringt op den ernst des levens. De conferentie kwam des avonds meestal samen in een zeer groot kerkgebouw in de onmiddellijke nabijheid van de vergaderzaal gelegen waar overdag werd vergaderd. Dit kerkgebouw onderscheidde zich sterk van de prachtige kerkgebouwen der Lutherse kerk in Zweden's hoofdstad. 't Is een waar menschenpakhuis, met drie galerijen geheel in het rond en een zeer eenvoudige avondmaalstafel in plaats van de prachtige altaren in de andere kerken. Ook hangen nergens schilderingen. Een kerk zooals wij die heel goed zouden kunnen gebruiken in onze groote steden. Onze nieuwere gebouwen zijn doelmatiger en sierlijker. Dit gebouw behoorde aan een vereniging; aan een evangelisatievereniging, zooals wij die kennen in de steden waar in de Ned. Herv. Kerk de moderne prediking de overhand heeft. Naar ik meen is prins Bernadotte de groote steun en bevorderaar van dezen evangelisatie-arbeid.

Na deze uitbreiding kom ik terug op de vergadering van Mölle. De betekenis dezer conferentie ligt in het feit, dat hier voor de eerste maal een zoogenaamde groep-vergadering werd gehouden van vertegenwoordigers uit een min of meer gelijk Culturel-gebied van Noord-Europa om elkander te leeren kennen en te spreken over allerlei gemeenschappelijke vraagstukken. Het Ned. Jongelingsverbond was ook vertegenwoordigd; een jong man uit Haarlem, tijdelijk woonachtig in Genève, W. A. Visser 't Hooft, trad hier nog al op den voorgrond. Hij sprak o.a. een kort woord in een der vergaderingen der conferentie. Naar ik vermoed was hij wel onder alle woordvoerders de jongste in jaren. Ook deze Nederlander sprak de moderne talen zeer gemakkelijk. Deze Visser 't Hooft nu is de uitgever van de Duitse uitgave van Jugend in aller Welt, een tijdschrift ten dienste voor de leiding der jeugd over heel de wereld. Het eerste nummer van den eersten jaargang verscheen in November 1925. Het verschijnt ook in het Engelsch als in andere talen. Ook deze beweging staat weer in nauw verband met de conferentie van Stockholm. De bedoeling is in te lichten omtrent het christelijk jeugdwerk over heel de wereld. Of dit noodig is? Laat ik dan op één ding de aandacht mogen vestigen. Op het jeugdwerk onder socialistische leiding! Wie heeft daarvan niet gehoord? Wie schrok niet op toen in onze bladen staaltjes werden medegedeeld van het kampeven dezer socialistische jeugdbeweging! Waar moet dat heen! Zal men dan eindelijk eens wakker worden? Men kan wel spreken van een socialistische jeugd-internationale. In den loop van 't volgende jaar zal deze socialistische jeugd-internationale samkomen te Amsterdam. In Duitschland behooren tot deze internationale reeds een 100.000 leden, in België een 20.000, in Tsjecho-Slovakië 22.000, in Oostenrijk 35.000, in Zweden 18.000, in Denemarken 10.000, in ons land reeds acht duizend! 't Plan bestaat in 1926 te Amsterdam saam te komen.

Er moet ook een Christelijke internationale jeugdorganisatie zijn. Zij is er eigenlijk al. De Christelijk georganiseerde jeugd hoopt in den loop van datzelfde jaar saam te komen wederom in Zweden te Helsingfors.

Of ik den inhoud van Jugend in aller Welt belangrijk vind? Laat ik indirect antwoorden, dat ik de beweging hoogst belangrijk en dringend noodzakelijk acht. De prijs van dit tijdschrift is f2.50 per jaar. Men kan zich opgeven Westdeutscher Jünglingsbund, A. G. Barmen, te Besenbruchstrasse.

G. KEIZER.

#### Pers-Stemmen.

Macartney hoogleraar.

In Gereformeerde kringen in Amerika is Macartney een bekende figuur. Hij is een van de geduchtste kampioenen tegen het Modernisme. Voor een van zijn boeken schreef prof. J. Gresham Machen, Gereformerd hoogleraar aan het Theologisch Seminarie te Princeton en in hooge achting bij alle Gereformeerden in Amerika een „Woord vooraf". Daarin dient hij Macartney aan als een „prediker van beproefde kracht". Het boek, waarop wij doelen: „Twaalf belangrijke vraagstukken aangaande Christus" is een machtige aanval op de Modernistische Christus-beschouwing. Daarom begroeten wij zijn benoeming tot hoogleraar aan bovengenoemd seminarie te Princeton met vreugde. „The Christian Century" bericht:

Dr. Clarence Edward Macartney, predikant bij de Presbyteriaanse kerk in Arch Street te Philadelphia is gekozen tot professor in de Apologetiek en Ethiek aan het Theologisch Seminarie van Princeton. De kandidaatstelling van Dr. Macartney, toen hij nog voorzitter was van de Presbyteriaanse Generale Synode, verwekte te Princeton opschudding, waarom de Directeuren van het Seminarie destijds de kandidaatstelling lieten rusten. Dr. William Brenton Groene, dien Dr. Macartney opvolgt, treedt af wegens vergevorderden leeftijd.

Moge door den arbeid van Dr. Macartney in zijn nieuwe functie het Calvinisme in Amerika worden versterkt.